

Obecné NOVINY

Občasník obce Ďanová 24. vydanie Ročník VIII. Číslo 1/2023
Vychádza podľa potreby December 2023

Prvý výlet nového klubu dôchodcov smeroval na Spiš a do Raja

Účastníci zájazdu sa nachádzajú pred starou levočskou radnicou, v pozadí je chrám sv. Jakuba. Pri prehliadke baziliky videli najvyšší gotický oltár na svete zo 16. stor., ktorý je zhotovený z lipového dreva v dielni Majstra Pavla z Levoče. Na historickom námestí a v susednom parku sa konal Karpatský remeselný trh sprevádzaný ľudovými spevmi, čo vytváralo príjemnú atmosféru.

Plánovaný výlet klubu dôchodcov

sa konal v piatok 18. augusta. V peknom letnom počasí na sklonku letných prázdnin sa ho zúčastnilo 39 občanov z Ďanovej, Folkušovej a Príboviec. K starým rodičom sa pridali i deti a vnúčatá a spoločne navštívili Spišský hrad, Levoču a Dobšinskú ľadovú jaskyňu na okraji Národného parku Slovenský raj v Spišsko – gemerskom krase.

Klub dôchodcov Ďanová

- založený bol na začiatku roku 2023
 - na členskej schôdzi bol stanovený program klubu
 - počet členov je 40
 - predseda: Ing. Jaroslav Hudec
- Klub okrem výletu zorganizoval aj spoločnú opekačku v parku, telocvikové stredy a besedu s policajtkou na tému okrádania seniorov.

Posedenie s jubilantmi v KD bolo 21. októbra. Deti z MŠ svojím vystúpením potešili všetkých v sále. V tomto roku sa blahoželalo 29. jubilujúcim občanom. Za doprovodu heligóniek sa k spevom pridali aj tance.

60 rokov

Ludmila Ďurišová, Jozef Jusko
Ing. Daniel Ľupták, MUDr. Alena Ľuptáková
Miroslav Martiniak, Jana Podhradská
Jarmila Puššová, Marián Šimko
Ľuboslava Škutová, Iveta Švábiková

65 rokov

Dana Buociková, Jozef Ďanovský
Zdenka Chromčíková, Magdaléna Klimasová, Miloslav Malina
PaedDr. Anna Záborská, PaedDr. Jozef Záborský, Jozef Žúbor

V závere večera to do rúk chytila svieža jubilanťka Z. Mišotová. Na heligónkach hrali Majerčíkovi z Diakovej.

70 rokov

Ján Adamiš, Mgr. Elena Harkabusová
Milena Kapustová, Zuzana Mišotová
Miroslav Móric, Jozefína Revúsová

75 rokov

Ľudmila Katreniaková
Helena Nagyová

85 rokov

Mgr. Elena Pakánová
Anna Švábiková

90 rokov

Anna Špániková

Zborový deň evanjelickej a. v. cirkvi sa 10. septembra konal v Ďanovej

Pozvánka na január:

V sobotu **13. januára 2024 o 15.00 hod.** sa v zborovej miestnosti na fare v Necpaloch uskutoční stretnutie detí a rodičov. Na deti čaká 35 kg stavebnice LEGO, súčasťou bude aj biblický príbeh, hry občerstvenie.

Všetkých Vás srdečne pozývame.

Bohoslužieb sa v sále kultúrneho domu zúčastnilo okolo 80 veriacich z Ďanovej, Folkušovej, Necpál, Žabokriek a Belej. Vystúpili Nezábudky pod vedením Mgr. Anny Dudovej Záborskej, na gitare hrala Vierka Šimová, medzi spevákmi bola aj Bc. Natália Kubová. V priateľskej atmosfére si neďaleko hrušky posedeli všetci zúčastnení a pochutali si na kotlíkovom guláši.

Z výletu na Spiši: - Cesta k Spišskému hradu trvala niečo vyše dvoch hodín. Počas výstupu na hrad z 11. – 12. stor. sa rozplynula ranná hmla, naskytol sa tak výhľad i na hradné opevnenie, dolné nádvorie a Spišskú Kapitolu. Bystré oči spozorovali v okolí hradieb aj sysle, ktoré sa tu vyskytujú. Po prehliadke sprístupnenej časti hradu sme zamierili do neďalekej historickej Levoče.

Posledný vstup do Dobšinskej ľadovej jaskyne sprístupnenej v roku 1871 sme kvôli obmedzeniam na horskom priechode takmer nestihli. Najviac prekvapil najstarší účastník výletu Ján Kováč, keď k jaskyni vyšiel ešte aj s časovou rezervou.

Jednu z najväčších ľadových jaskýň v Európe vytvorenej v druhohorných svetlých vápencoch s hrúbkou ľadu 26,5 m a s teplotou $-3,8^{\circ}\text{C}$ sa oplátilo vidieť aj kvôli globálnemu otepľovaniu, keď existencia ľadu je ohrozená aj v jaskyniach.

Dobrá nálada výletníkov trvala i počas spiatočnej cesty okolo prameňa rieky Hron a cez horský priechod Šturec.

Rok
2023
%

23,96
20,41
17,75
8,88
7,40
5,62
3,85
3,55
3,55
1,5
2,37
0,59
0,3
0,3

Účast'
77%

Parlamentné voľby
- takto sme hlasovali
v Ďanovej

Smer
Hlas
Progresívne Slovensko
Slovenská národná strana
Republika
OĽANO
SASKA
Demokrati
Sme Rodina
KDH
Kotleba - ĽSNS
Komunisti - KSS
Piráti
Srdce

Voľby v Ďanovej stabilne vyhráva
strana Smer.

Rok
2020
%

22,83
-
10,18
3,08
-
19,75
3,08
-
14,81
1,54
8,02
-
-
-

Účast'
72,4%

Predčasným parlamentným voľbám na konci septembra 2023 predchádzal pád Matovičovej, neskôr aj Hegerovej vlády. Nespokojnosť s vládou vyvolala v krajine veľkú vlnu nevôle, ktorá vyústila do referenda. V novodobej histórii Slovenska išlo o deviate referendum. Slováci hlasovali o skrátení volebného obdobia Národnej rady. Keďže sa ho zúčastnilo len 27,25% voličov, bolo vyhlásené za neplatné.

Volebná účasť v Ďanovej pri referende dosiahla 47,2%, za skrátenie volebného obdobia hlasovalo 99,5% občanov, v rámci kraja 98,6% a v celej SR si zmenu želalo 97,51% zúčastnených.

Predčasné parlamentné voľby sa konali 30. septembra. Nová vláda vznikla 25. októbra a po štvrtý raz sa moci ujal Smer – SSD. Priaznivci ale i kritici štvornásobného premiéra Fica sa zhodujú, že za jeho návrat môžu najmä predstavitelia bývalej vlády svojimi nezhodami, nevhodným správaním a zlou politickou kultúrou.

Zapísané v obecnej kronike

V minulom roku sa naša obec, ale aj mnohí jednotlivci zapojili do humanitárnej pomoci Ukrajine. Obyvatelia Ďanovej pomohli Ukrajine aj počas 2. svetovej vojny. Miestny učiteľ a prvý kronikár obce Matúš Dulla to do obecnej kroniky v roku 1944 zapísal takto:

Začiatkom júla 1944 prišli do Ďanovej Ukrajinci, počtom 7. Je to matka s troma dieťkami (najmladší chlapec má 7 rokov) ostatní traja (2 mužskí a 1 dievča) sú príbuzní. Z mužských je to jeden elektrotechnický inžinier, druhý agronóm. Pochádzajú zo Žitomíra, ktorý museli Nemci v novembri 1943 vyprázdniť. Spolu s nimi museli opustiť mesto všetci obyvatelia.

Spomenutá rodina putovala asi polroka, kým sa horko – ťažko, po mnohých útrapách a ťažkostiach dostala do Ďanovej. Pôvodne mali všetci ísť do Nemecka, lebo Nemci všetkých evakuovaných posielali do ríše na roboty. Títo im však prešli cez rozum a udali, že majú na Slovensku príbuzných. Takto sa stalo, že sa dostali do Ďanovej.

Tu sa ich ujal Jozef Šavol, ktorý im poskytol aj byt. Aj ostatní občania sa pekne zachovali. Hneď po príchode obdarovali ich potravinami a krmivom pre kone a kravu, ktoré si priviedli so sebou.

V roku 2023 sa narodili:

Samuel Žucha
Patrik Achimský
Nina Ďanovská
Sofia Szajkó

Obrad uvítania detí do života
sa v obradnej miestnosti konal
21. októbra 2023

Opustili nás:

Želmíra Ďanovská, † 24. marec 2023, 73 r.
Ján Podhradský, † 23. apríl 2023, 86 r.
Ján Klimas, † 24. apríl 2023, 67 r.
Pavol Katreniak, † 11. september 2023, 78 r.
Jozef Šmál, † 2. november 2023, 87 r.,

Rodáci:

Anna Klimasová, † 1. január 2023, 69 r.
Želmíra Šľuchová, r. Ďanovská, † 13. február 2023, 74 r.
Jozef (Ján) Bukva, † 30. október 2023, 74 r.

Nech odpočívajú v pokoji.

33 rokov
riaditeľom školy

Keď si prídu pozrieť školu rodičia z mesta a hľadajú, kde by umiestnili svoje dieťa, vidiecku školu vnímajú ako zaostalú, no keď vidia, že je vybavená lepšie, ako školy v meste, sú prekvapení...

PaedDr. Jozef Záborský prednedávnom oslávil životné jubileum a ako 65 ročný ukončil kariéru učiteľa a riaditeľa základnej školy. Tento tichý, skromný a rozvážny muž stál na čele školy od roku 1990. Jej bránami prešli odvtedy tisíce žiakov z celej spádovej oblasti. Dnes žijú vo všetkých sférach spoločnosti - lekári, učители, právnici, podnikatelia a ďalší odborníci. Tí najstarší budú mať čoskoro 50 rokov. Ako žiaci sme obdivovali jeho kludné reakcie na všetko a s akým prehľadom riešil veci - nepotreboval okolo toho žiadny humbuk. Takto to vnímali nielen žiaci, ale zrejme aj učители. Keď sa nejaký žiak nevedel vpratať do kože a musel ísť do riaditeľne, tam sa to vždy vyriešilo s úsmevom. V dnešnej dobe vydržať toľké roky na jednom mieste je obdivuhodné a za to, ako sa škola rozvinula, patrí nášmu riaditeľovi vďaka a uznanie. Slová vďaka patria aj jeho manželke Anne, ktorá vyučovala matematiku a fyziku a doma zostala o niečo skôr. Obidvaja majú prirodzenú učiteľskú autoritu, sú majstrami svojho povolania a aj pre ľudský prístup im právom patrí oslovenie Pán učiteľ, Pani učiteľka.

Vzťah k našej škole vyjadril Pán riaditeľ slovami:

70 rokov. V živote človeka je to pekný vek, v existencii školy je to ešte viac. Pre mňa je to osobné, zvlášť, keď si uvedomujem, že ma s touto školou spája spoločný osud. 33 rokov riaditeľovania zanechá v človeku nezmazateľné spomienky.

Dnes pred sebou vidím peknú farebnú fasádu druhého pavilónu školy, novú škôlku, upravené prostredie školy, ale vidím aj to podstatné, zdanlivo určite neviditeľné, ale cenné a hodnotné. Je to ľudský potenciál tejto školy, kolektív nadšencov, ktorý si uvedomuje dôležitosť svojho poslania.

Je to kolektív výnimočných ľudí, vďaka ktorým som chodil do práce rád. Spoločne sme riešili vážne, aj menej vážne veci, tešili sme sa zo vzájomných úspechov.

Jozef a Anna (r.) Bernátová boli na gymnáziu Viliama Paulinyho-Tótha v Martine spolužiakmi. Spolu študovali aj učiteľstvo všeobecno – vzdelávacích predmetov s aprobáciou na matematiku – fyziku. Vysokoškolský akademický titul *doktor pedagogiky (PaedDr.)* získali na pedagogickej fakulte v B. Bystrici už ako manželia. Po sobáší v roku 1980 sa Jozef presťahoval do Ďanovej.

Pani učiteľka Anna vyučovala na našej škole až do odchodu do dôchodku v roku 2022.

Pán učiteľ matematiky a fyziky Jozef začínal v Slovenskom Pravne, neskôr učil v ZŠ na Mudroňovej ulici v Martine. Do základnej školy Príbovce (neskôr Benice) nastúpil 1. septembra 1989 vo funkcii zástupcu riaditeľa. Od 1. júla 1990 sa stal riaditeľom školy.

Počas svojej profesionálnej praxe v školstve bol aj predsedom Rady riaditeľov okresu, podpredsedom Územnej školskej rady, multiplikátorom pri metodickom centre v BB pre štúdium vedúcich pedagogických pracovníkov, predseda konkurzných komisií na funkciu riaditeľa školy a školských zariadení v okrese, člen Združenia samosprávnych škôl Slovenska.

Manželský učiteľský pár bol v rokoch 1982 – 1994 štvrtým kronikárom obce od jej založenia.

PaedDr. Anna Záborská, tiež čerstvá jubilatka, nás naučila porozumieť zlomkom, rovniciam, percentám a zákonom fyziky. Keď zriedka musela zvýšiť hlas, nikdy to nebol prejav hnevu. Ak prišla už cez prestávku a písala zadanie písomky na tabuľu, vedeli sme, že prišla hodina pravdy. Silným momentom bolo vidieť, keď musela žiakovi na vysvedčení zaokrúhliť horšiu známku a ju to trápilo viac ako toho žiaka. Našťastie, vzťahy v matematike a fyzike sa dajú pochopiť aj v neskoršom veku v duchu porekadla: *život ťa naučí...*

V osobe p. Anny mala škola výbornú učiteľku. Učivo vedela podať a záležalo jej, aby rozumeli všetci. Patrí ku generácii učiteľov, ktorí mali vzťah nielen k svojmu povolaniu, ale aj k deťom, ktoré učili. Je veľmi fajn vidieť, že sa to nezmenilo ani po mnohých rokoch.

Starý pavilón školy je v prevádzke už 60 rokov. Neskôr pribudla nová budova s kuchyňou a jedálňou, nové učebne a školský klub. Kontajnerová škôlka pribudla len nedávno. Istý čas chodili deti do tzv. dolnej školy pri evanjelickom kostole v Príbovciach a škola bola aj v Ďanovej. Naša škola ponúka plne technicky vybavené učebne, možnosti rozvíjania viacerých športov, či umeleckého nadania našich detí. Interiér školy je toho dôkazom, množstvo diplomov, víťazných pohárov, výtvarných prác rôznych techník je ukážkou možností realizácie ich talentu pod vedením skúsených pedagógov.

Základná škola Príbovce
Základná škola Benice
Základná škola s MŠ, Benice 96

Prajem úspešný
už 70-ty v poradí
školský rok 2023/24.

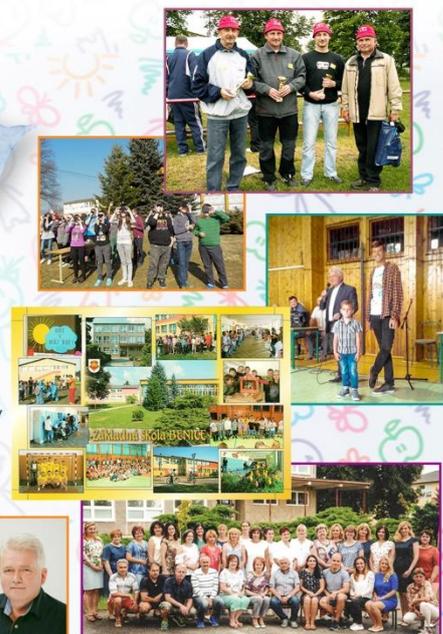
Ďakujem Vám
za spoluprácu a podporu
počas 33 školských rokov.

Verím, že budete pokračovať v tom,
čo sme spolu dokázali.

Prajem našej škole
veľa úspechov,
nech je stále konkurencieschopná.

PaedDr. Jozef Záborský

Mgr. Elena Pakánová oslávila v lete svoje životné jubileum

V jej rodnej dedine mali ľudia jazyk v úcte a tak sa vzťah k slovenčine pretavil aj do učiteľského povolania Eleny Pakánovej, rod. Blahovej. Práca so slovami, ypsilonmi, či správne vyskladanie vety, sa stali nielen pracovným nástrojom, ale i celoživotnou záľubou našej učiteľky. V škole vždy rýchlo zistila ako sme na tom s nominatívom množného čísla, keď jeden žiak išiel pred tabuľu a dvaja za tabuľu. Prekvapenie neskrývala, keď jeden z jej žiakov dobre písal diktáty, pričom sa neučil gramatiku. Až neskôr sa dozvedela, že to mal v oku, pretože veľa čítal...

Predposlední žiaci

Kolektív učiteľ'ov školy

Pani učiteľka začala učiť v roku 1957 na Základnej škole v Rabči na Orave, kde dostala pridelenú umiestenku po skončení Pedagogickej školy v Turčianskych Tepliciach.

V roku 1961 prišla učiť na ZŠ Príbovce. Vtedy bola škola rozmiestnená v siedmich budovách. Dve budovy boli v Príbovcích a v Rakove sa učilo v piatich budovách. V Rakove učila aj telesnú výchovu, aj keď škola telocvičňu nemala, využívala sa lúka a cesta smerom na železničnú stanicu.

V roku 1963 sa škola presťahovala do novej budovy, kde je doteraz. To už bola absolventka Pedagogického inštitútu v Martine s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra a ruský jazyk.

Do Ďanovej chodila od detstva a v roku 1960 si za manžela vzala Vladimíra Pakána.

V roku 1994 odišla na dôchodok. Neskôr ešte učila 1,5 roka aj na dôchodku.

Fotografia triedy, ktorá sa učila ešte v Rakove.

Pani učiteľka i dnes ešte chytí červené pero a rada pomôže s gramatikou, či so skladbou textu. I pri gramatickej úprave obecných novín je dôsledná a do tlače idú až vtedy, keď ona povie, že je to už dobre. Aj v úctyhodnom veku si pamätá mnohých svojich žiakov po mene a pekné spomienky na život v škole jej vždy prinesú radosť a úsmev. Často vyslovuje želanie, aby ľudia vedeli nielen čítať a písať, ale i rozprávať. Ved' podľa reči sa najskôr dá spoznať, akým je každý z nás človekom...